

MAGYARORSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Helyben: Egy óra kor. 1.—	Vidékre: Egy óra kor. 1.20
Negyedévre... — : 3.—	Negyedévre... — : 3.60
Félévre... — : 6.—	Félévre... — : 7.—
Egész évre... — : 12.—	Egész évre... — : 14.—

Egyes szám 4 fillér, vidéken 6 fillér.

A lap megjelenik hétfő kivételével minden nap
Kéziratokat nem ad vissza a szerkesztőség.
Telefon száma 54-67.

SZERKESZTŐSEG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28.
Hirdetések petit számítással, díjszabás szerint.
Apró hirdetések ára: egy szó 4 fillér, vastagabb betűvel 8 fillér.

A bécsi horvát lázítás.

Budapest, május 20.

Baresay Domokos erdélyi fejedelem ivadéka. Se nem gróf, se nem báró, hanem földes ur, meg képviselő, aki a képviselőházban nem hallatja szavát, csak a képviselőház folyosóján mond — élceket. Néha sikerülnek ezek az élcek, néha — nem, hanem egy bánffyánus ujságíró, meg egy könyvnyomatos, oly szent áhitattal hallgatja, akár az orthodox izraeliták Ábrahám és Izsák történetét. Baresay Domokos viccei így azután belekerülnek az ujságokba. Tegnap is mondott egy élceket a szabadelvű párt mostani egységéről. Azt a régi adomát mondta el, hogy a képviselő urak most olyan szent békességben élnek együtt a szabadelvű pártban, mint az egyszerű házaspár. Az asszony reggel már a kávé s ibrikeket vagdoszt a kedves férje felé s ha azok céljukat érték, a kedves feleség örvendett, ha nem, akkor az ő hitves urának vala öröme. Az adoma nem új, hanem találó. A szabadelvű pártban csakugyan ilyen az állapot, amire tanúság a multkorai Feilitzsch-féle praktika, azután az Apponyi-eset, majd meg Kubinyi Géza tegnapi harcászati kirohanása. Hanem amíg a szabadelvű-pártban így mulatnak, addig az országnak egyéb más baja is akad Baresay Domokos ur élceinél.

Mintha a régi idők kísértetei kelnének ki sirjaikból. A nemzetben kifakadtak a pártharcok kelevényei, melyek lemarják közgazdasági életünk vetéseit. És mintha megújultak volna azok az idők is, mikor e nemzet alkotmány által biztosított jogos követeléseit elnyomására a nemzetiségeket állították harctérre. A horvátok a legkiméletlenebb lázadás eszközeivel küzdenek magyar nyelvünk és a magyar állambirodalom fenhatósága ellen s ehhez a gonosz, háládatlan munkájukhoz Bécsből, az osztrák parlamentből nyerik a most már nyílt szóbeli biztatást. Hogy a pénzbilit honnét nyerhetik, ahhoz majd később szólunk. Csak tegnap történt. Az osztrák parlamentben a legmerészebb arcatlansággal belemarkoltak Magyarország belügyeibe. Nekünk nem volt szavunk hozzá, mikor ott a cseh, nagy németek, osztrák németek az undorodásig menő eszmőrületig marcangolták egymást. Most, hogy a horvátok lázonganak a magyar államiség ellen, az osztrák törvényhozásból kapják az anyagot további forradalmi munkájuk folytatásához. Tegnap felállt ott *Bianchini* reichsrathi képviselő a társai nevében is indítványt nyújtott be a horvát bán állítólagos jogtiprásai megtorlására. Hát mi köze van az osztrák képviselőnek a magyar zászlós ur, a horvát bán jogtiprásaihoz. Ha ezek csakugyan léteznek, megtorlásuk a magyar törvényhozáshoz tartozik. Az osztrák arcatlanság azonban ezzel nem érte be, hanem tovább izgatta a Jellasics-ivadékokat,

mondván, hogy *«azt a vért, amelyet a horvátok a birodalomért és a dinasztiaért ontottak, úgy fizetik meg nekik, hogy a magyarok által leigáztatnak.»* És tapsoltak ehhez az osztrák urak, csehek és németek egyaránt. Nos hát mi ezeket a magyar nemzet elleni durva, jogtalan és gyáva inzultusokat visszautasítjuk. Mert jegyezzék meg odaát, hogy mikor a horvátok azért a birodalomért harcoltak a magyarok ellen, mely Magyarországhoz nem tartozik, akkor itt hazaárulást követtek el. És amire az osztrák képviselők most biztatják őket, az sem egyéb hazaárulásnál, az ellen a magyar haza ellen, amely Horvátországnak főnmaradását, a magyar jogjogokban való részesedését biztosította.

Hogy az osztrák jogtalan beavatkozások a magyar törvényhozásban a legilletékesebb helyről is méltó visszautasításban részesülnek, abban bizva-bizunk. Bizunk még annak dacára is, hogy *báró Bánffy Dezső még maig sem nyilatkozott arról, hogy igaz-e az a gyanu, miszerint az ő politikai környezetéből uszított át a Dráván tetemes pénzösszeg a horvát lázadás céljaira.* Bizunk annak dacára, hogy Széll Kálmán miniszterelnök most azzal van elfoglalva, hogy a szabadelvűpárt bánffyánus béketleneit úgy kénytelen csitítgatni, mint a szoptatós dajka a rakoncátlan gyermekeket.

Budapest, május 20.

A képviselőház legközelebb pénteken, e hónap 22-én délelőtt 10 órakor tart ülést, melyen folytatják a kvótabizottság kiküldése fölötti vitát. Az ülés végén *Holló Lajos* a máról elmaradt interpellációját terjeszti elő. A kvóta fel vannak iratkozva: *Horváth Gyula* és *Nessi Pál*.

Beszámoló. Ugron János országgyűlési képviselő, a székelyudvarhelyi (vidéki) választókerület képviselője folyó hó 17-én tartotta meg Bögözben, nagyterjedelmű választókerülete Székelyudvarhelyen aluli vidékének központján beszámoló beszédét. A tágas udvartér, hol a köztszerteletben álló képviselő beszámolt, szorongásig megtelt a tiz község egybesereglett választóival. Feszült figyelemmel hallgatták a csaknem három óráig tartó beszédet, melyben Ugron részletesen ismertette a katonai javaslatokat s a jelenlegi politikai helyzetet. Öszinte, világos beszéde teljesen megnyugtatta választóit, kik képviselőjük eddigi magatartását helyeselve, további bizalmuknak lelkesedéssel adtak egyhangú kifejezést. Mint lapunkat értesítik, Ugron János képviselő választókerülete más vidékein és pedig három helyen legközelebb szintén beszámol.

A kiegyezés Ausztriában. Bécsből táviratozzák: A kiegyezési bizottságban, mely a vám- és kereskedelmi szövetség 15. fejezetét (házaló-ügy) tárgyalja, Mastalka azt kívánta, hogy tekintettel a Magyarországon uralkodó állapotokra, amelyek mellett *nincs kizárva a rendszerváltozás és megfontolásával annak, hogy egy új magyar miniszterium nem*

tekinthetné magát kötelezettnek az előző kormány megállapodásai által, szakítsák félbe a bizottság tárgyalásait.

Személyzeti változások a pénzügyminiszteriumban. Lapunk előző számában említettük, hogy a nyugalmába vonuló *Toepke* Alfréd pénzügyi államtitkár helyébe adminisztratív államtitkárrá *Popovics* Sándor miniszteri tanácsost nevezi ki a király. A pénzügyminiszteriumban ez alkalommal más személyzeti változások is lesznek. *Báró Andreánszky* István miniszteri tanácsos, a pénzügyminiszterium régi, kiváló tisztviselője, államtitkári címmel adminisztratív államtitkári hatáskört kap. *Lukács* Sándor címzetes osztálytanácsos valóságos osztálytanácsossá, *dr. Balásy* Antal címzetes miniszteri titkár valóságos miniszteri titkárrá lép elő. *Dr. Plachy* Gyula pénzügyi titkár központi szolgálatra való beosztással pénzügyi tanácsos lesz. Végül *Stöger* Aladár, *dr. Kernler* Kálmán és *dr. Blaskovics* Zdenko miniszteri fogalmazókat miniszteri segédtitkárokká nevezik ki.

A képviselőház bizottságaiból. A képviselőház közgazdasági bizottsága e hó 22-én, pénteken délután 5 órakor ülést tart. Napirend: az osztrák-magyar vámterület autonóm vámtarifájáról szóló javaslat tárgyalása. Az igazságügyi bizottság ugyan csak 22-én délután 5 órakor tart ülést, melyen folytatják a polgári perrendtartásról szóló javaslat tárgyalását.

Az obstrukció.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, május 20.

Az volt tegnap a megegyezés, hogy a képviselőház mai ülésén befejezik a kvóta-vitát. Miatán azonban mára négy interpellációt jegyeztek elő s mindegyik nagy fontosságú volt, a kvóta-vitát fél egykor félbe kellett szakítani s annak folytatását péntekre halasztották, mikor *Széll* Kálmán miniszterelnök is fél fog szólni.

Az elnöki bejelentések után, a kvóta-vita első szónoka *báró Kaas* Ivor volt, aki az ő erős logikájával s meggyőző előadásával egészen lekötötte a t. Ház figyelmét.

Báró Kaas Ivor hatásos beszéde után *Rátkay* László szólalt fel, aki pártja nevében azt indítványozta, hogy a kvóta-bizottság kiküldését ne szavazzák meg mindaddig, amíg az országgyűlés biztosítékot nem kap arra, hogy a kvóta megállapítására vonatkozó törvényeket meg fogják tartani.

Félegy órakor az interpellációkra került a sor s *Ugron* Gábor intézett kérdést a miniszterelnökhöz a királynak adott tanácsok tárgyában.

Ugron az egész t. Ház osztatlan figyelemmel hallgatta s általános és egyhangú nézet volt, hogy *Ugron* Gábor rég idő óta mondott a maihoz hasonló szónoki beszédet. *Ugron* a baloldal zajos ovációjában is részesítette.

Rövid beszéd kíséretében intézett még interpellációt *Zboray* Miklós a kereskedelmi és belügyminiszterhez a kisiparosok érdekében.

Széll Kálmán miniszterelnök *Zboray*nak adott válaszában megígérte, hogy a panaszt megvizsgálattja.

Az ülés ezzel véget ért, melyről szóló részletes tudósításunk a következő:

Elnök: Gróf Apponyi Albert.

Jegyzők: *Nyegre* László, gr. *Esterházy* Kálmán, *Rátkay* László.

Elnök megnyitja az ülést s a mult ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után előterjeszti az irománnyokat.

Napirend.

A kvótabizottság.

Báró Kaas Ivor: Egy egész világ választja el — mint a miniszterelnök mondta — a néppártot a szabadelvű párttól. Közöttünk a kiegyezés lehetetlen. Azt hiszi, ebben az egyben megértik egymást. Széll Kálmán az a véleménye, hogy Magyarországot csak liberálisan lehet kormányozni. A néppárt Magyarországot meg akarja tartani keresztény alapon. A többség célja a liberális párturalmat állandósítani. A törvényhozás célja nem a liberális párturalom fentartása, hanem a néperdek gondozása. (Ugy van! a bal- és szélsőbaloldalon.) Nálunk évtizedek óta az osztrák politika dominál.

A mai gazdasági állapotok tarthatatlanok egy belügyileg, mint nemzetközi viszonyaiban. S ezt a helyzetet a katonai követelések idézték elő. A gazdasági s belügyi kérdéseinket nem lehet a miniszterelnök passzív rezisztenciájával megoldani. Ha az obstrukció okait meg nem szüntetjük, az obstrukció rendszerré válik. Az ex-lexet meg kell szüntetni, mert sok gazdasági kérdés megoldása időhöz van kötve. Felteszi a miniszterelnökről, hogy törvénytelen uton nem fog ujoncot szedni.

Molnár Jenő: Aki az ex-lex-be belement, arról mindent fel lehet tételezni.

Báró Kaas Ivor: A miniszterelnök nem mutatta meg a kivezető utat. Nincs más mód, mint visszatérni a törvényhez. A kvótabizottság kiküldéséhez különben hozzájárul. (Helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.)

Személyes kérdés.

Balló Mihály: Személyi kérdésben szól. Kaas beszéde alatt szóló a kvótára egy megjegyzést tett, amire a miniszterelnök vissza — közbeszólt. Adatokkal bizonyítja, hogy neki van igaza s igenis 67-ben 25 százalékos hányadot állapítottak meg a régi kvótabizottságok.

Széll Kálmán miniszterelnök: Hosszasan fejtegeti, hogy a 25 százalék csak kiindulási pont volt és célszerűsége miatt. Az osztrákok 42 százalékot kértek, egy lehetetlen összeget s mikor az ellen akadtak, a legkisebb összegből kellett kiindulniok. Tehát Babó tévesen magyarázta a kvóta-bizottság jelentését. (Zajos helyeslés a jobboldalon.)

Babó Mihály félreértett szavait magyarázta még meg s ezzel az incidens véget ért.

A kvóta folytatása.

Rátkay László: Mindenekelőtt határozati javaslatot nyújt be, amely következőleg szól:

«Tekintve, hogy az 1867: XII. törvényeknek a hozzájárulási arányra vonatkozó része már évek óta nincsen végrehajtva, határozza el a Ház, hogy a

kvótaküldöttséget nem választja meg, míg biztosítékot nem kap aziránt, hogy a törvény addig is, míg az ország állami önállósága értelmében az el nem lesz törölve, meg fog tartatni. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Rátkay László: Kérde, hogy június hó utolsó napján, mikor még felségdöntés alá kell terjeszteni a kvótát, milyen előterjesztést fog tenni a miniszterelnök a Felsőháznak?

Kéri a miniszterelnököt, hogy mondja meg a felsőháznak, hogy a katonai javaslatokat vissza kell vonni, mert a nemzet áll a kérdésben törvényes alapon. Figyelmeztesse a felsőházat, hogy a nemzet nem szereti ugyan a véres harcokat, de a törvényes jogok kiküzdéséért még a forradalomtól sem fog visszariadni. (Nagy taps. Élénk helyeslés a baloldalon.)

Elnök: Kéri a szónokot, hogy a Házban csak törvényes kifejezések alkalmazásáról beszéljen.

Rátkay László: Nem tudja, hogy az ellenzék küzdelme eredményt fog elérni a nemzeti követelések terén, azt azonban biztosan állítja, hogy az ellenzéknek e jogokért küzdeni kell. Nem fogadja el a kvóta-javaslatot, hanem kéri az általa benyújtott határozati javaslat elfogadását. (Hosszantartó lelkes éljenzés és taps a baloldalon.)

Elnök 10 percre felfüggeszti az ülést.

Szünet után

következnek az interpellációk.

Ugron Gábor: Quinette mondásához hasonlóan, ő se engedi magát a kommentiók által vezetni semmiféle kérdésben, különösen pedig akkor nem, mikor nemzeti ügyről van szó. Kérde, hogy van-e a kor szellemének helye a hadseregben, abban a hadseregben, amely az ország és a trón védelmére van hivatva. A hadsereg nem a dinasztiaé, hanem a nemzeté s épp ezért a hadseregnek nemzetinek, a nemzet képére kell teremnie lennie. A hadseregnek nemzetinek kell lennie. (Zajos helyeslés a baloldalon.) Nem érti a miniszterelnököt, hogy akkor vállalkozott a béke helyreállítására, amikor személyi indokok idézték elő a harcot, most pedig, amikor a nemzet érdekeinek megóvásáért folyik a küzdelem, akkor következetlen marad a beköszöntő beszédében foglaltakkal. (Nagy taps a baloldalon.)

Ugron Gábor: Addig, amíg a nemzet anyagi áldozatot hoz az udvar fentartására, addig a képviselőházban mindenkinek joga van az udvar ténvéit bírálattá tenni. (Zajos helyeslés és viharos taps a baloldalon.) Nem hiszi, hogy ha a miniszterelnök a királynak azt tanácsolná, hogy vonja vissza a katonai javaslatokat amíg nem késő, a király e tanácsnak ne engedne. Kéri, hogy a miniszterelnök informálja jobban, hitebben a királyt, mint eddig tette. (Viharos taps és zajos helyeslés a baloldalon.) A következő interpellációt intézi a miniszterelnökhöz:

«Ő Felsőháza Budapesten tartózkodásának alkalmát felhasználta-e a miniszterelnök ur, hogy a költségvetés és a felhatalmazás nélküli kormányzásnak kiegyenlítés útján vége vessék?»

Tanácsolta-e a Felsőháznak, hogy a kormány tagjain kívül mások véleménye is a helyzetről és a kibontakozásról meghallgattassék?

Ilyen célból kihallgatások történtek-e?

A koronával történt tanácskozások után vannak-e javaslatok a kormányra a céltól, hogy a parlament tanácskozások, az állami kormányzás, a közvélemény kielégítésével rendes medrükbe térjenek? (Zajos taps és éljenzés a bal- és szélsőbaloldalon. Szónokot számosan üdvözlölk.)

Holló Lajos: Az idő előrehaladottsága folytán ezuttal nem akar interpellálni.

Zboray Miklós: A következő interpellációt intézi a belügyi és kereskedelmi miniszterekhez:

Igaz-e, hogy a Kisiparosok Országos Nyugdíj és Segélyegyesülete, mint szövetkezet a cégjegyzékbe bevezetve nincs s így a kereskedelmi törvény 228. §-a értelmében nem létezőnek tekintendő?

Zboray Miklós: A választ tudomásul veszi.

Elnök: Miután az interpelláló a választ tudomásul vette, azt hiszi, kimondhatja, hogy a Ház is tudomásul veszi a választ. Megállapítja a pénteki ülés napirendjét és az ülést 2 órakor bezárja.

Törvényen kívül.

Budapest, május 20.

A képviselőházban ma **Rátkay László** felszólalása, ezenkívül **Ugron Gábornak** a legutóbbi udvari eseményekre vonatkozó interpellációja keltett izgalmat. Kint az országban most már a törvényhatóságok gyűlései iránt feszül az érdeklődés, ahol tulnyomó részben az obstrukció elítélésére hoznak határozatokat. Ma Bihar vármegye közgyűlésén volt nagy harc az obstrukció ellen, melyben részt vettek a biharmegyei képviselők és gróf Tisza István is. Erről a közgyűlésről és egyéb a törvényen kívüli állapotok elleni tiltakozásokról a következőkben számolunk be:

Bihar vármegye közgyűlése.

Bihar vármegye **Beöthy László** főispán elnöklésével ma délelőtt 10 órakor tartott közgyűlésének hatodik pontja gyanánt **Hegyessy Márton** bizottsági tagnak indítványa volt kitűzve az obstrukcióval szemben való állásfoglalás tárgyában. A megyeház szesz nagytermét szorongásig megtöltötték a bizottsági tagok, kiknek sorában megjelentek **Balogh Mihály, Leszkay Gyula, Marjay Péter, Rigó Ferenc, Telgdi József** és gróf **Tisza István** országgyűlési képviselők is.

A napirend első öt tárgyát gyorsan elintézték. Az általános érdeklődés a napirend hatodik pontja felé irányult. **Keszthelyi Zoltán** tb. főjegyző ismertette a Hegyessy Márton indítványával kapcsolatos, melyet 147 szótöbbséggel elfogadtak.

Nemzeti hőseink emlékezete.

— A Magyarország tárcája. —

Újra kihajtott a fű a budai honvéd sírokon, újra elkövetkezik május 21-ike, amely olyan nevezetes nap a magyar történelemben. Minden esztendőben megkoszorozzák azt a sirt ott a Krisztina-városi temetőben, minden esztendőben megújul emlékezete régen elmúlt dicső napoknak.

A magyar nők minden időben kivették a részüket a haza sorsából. Ugy a fényességéből, mint az árnyékából is. Nagyanyám sokat mesélt nekem a szabadságharc eseményeiről, így Budavár ostromáról is, amelynek rémületes napjait Pesten élte át. Egy csomó előkelő asszony menekült akkor az ugynevezett **Kalvária**-ra, hallgatva a rémséges koncertet, amit a bombák pukkanása okozott. Erről és egyebekről lesznek én most egyetmást elmondandó.

Kemény tél volt az 1848-ról 49-re hajló. Különösen kemény Buda és Pest lakosságára, amely Windischgrätz herceg diktátorságát nyögte. A felszabadító honvédek csak május harmadikán jelentek meg a Gellérthegyen, ahol Görgey főhadiszállását tartotta. Részben onnan, részben meg a Naphegyről intézték támadásaikat Budavára ellen. A békés és védtelen Pest lakossága irtózatos napokat élt ezalatt. Hentzi szünet nélkül bombáztatta a várost, úgy hogy az alig épült és

fejlődésnek induló szép Dunasor rövid pár nap alatt romhalmazzá lett. A vármegye házat is nagyon megrongálta két bomba. Egyik a börtönnel, a másik a Nyáry Pál szállásának a falát fűtötte át, mire Nyáry 270 rabot azonnal Párisra vitetett. Ő maga is kiment aztán Nyáryegyházára. Szép, nagy uradalma volt ott, és abban Schodelné — az egykor hírneves opera énekesnő vezette a háziasszonyi tisztet. Schodelné meghívta oda Jókait, meg a feleségét, Laborfalvy Rózát s kocsi küldött értük. István — Nyáry Pál huszára — hozta a levelet, tisztességtudással jelentve, hogy a hintó ott vár a két kék bak-nál. A Soroksári-utca végében híres szálló volt ez valamikor s ha a vármegye urai be is mentek a **Palatinus**-ba, vagy a **Fehér-Hajó**-ba, a lovak, a készség meg a eselés ott maradtak a **kecskében**. Így hívták csak a pestmegyei urak ezt az alacsony, tömör-falu vendégfogadót, amelynek állása hetivásár napján csakugy homzegett az ócsai, dabasi, némedi és egyéb **csíjjás** szekerektől. Szegény jó apám drága, kényes angol lovai is sokszor állottak ott, meg az én **szandlóferem** is még, boldogult urfikoromban. Oda mentek Jókaiék is, akik már délben megérkeztek a nyáregyházi vendégszerető kuriába, Jókai azonban, aki lapot szerkesztett akkor, visszatért a bombázott fővárosba.

A rémület itt még egyre tartott. A redout, meg az **Angol királynő**-fogadó romhalmoként füstölgött, már a belvárosba is hullottak a bombák s egy becsapott a hatvani-utcai **keresztpek**-hez. A pékné alig tudott menekülni, a ház

falát nyomban összedöntötte a szétpukkanó bomba. És egyre jobban hallatszottak a tompa dörrenések, egyre jobban hullottak a bombák. Az akkori nemzeti színház gárdája László Józsefhez, a híres bonvivan színészhez menekült, akinek a háza a lőtávolon túl a Stáció-utca esett. Bulyovszky Lilla, Komlóssy Ida a külső Józsefvárosban a **Kalvária** mögött vettek lakást. Milimárik, szegény iparosok laktak erre s itt volt a Windisch nagy sertéshizlaló telepe. Mind lakásul szolgált akkor a **Kalvária** mögötti ház s itt lakott a pesti előkelő nemesi társaságnak is sok urasszonya.

Ezek a hölgyek már jó előre kimenekülhettek volna falusi birtokaikra, de nem tették. Elhatározták, hogy nem mozdulnak s ha elvész a haza, ám veszzenek ők is.

A mai nemzedék, kivált az asszonyok, lányok nem értik meg ezt a fanatikus lelkesedést, ami akkor nagyanyáinkat áthatotta. Legfeljebb fehér haju, megtört szemű matronák értik még, ha megdobban a szívük a régi tüneményes dicsőség emlékére. Kovách Gusztiné, Sárközyiné, Rhédey Jeanette és még számosan tanyáztak kint s mert a magyar asszony az élet semmi körülményei közt nem veszi el a fejét, így a lehetőség szerint igyekeztek is berendezkedni. Kovách Gusztiné inasai selyem függönyökből még sátozt is vertek. Ezt megtették az urnők főhadiszállásnak, mert Kováchné szakácsot is hozott magával, aki főzött. Dessewfflyné meg — aki a gazdag sertéskereskedő Windisch házában aránylag a legkényelmesebb lakást kapta — gondoskodott a szellemi élvezetekről. Délutánonkint

Marosvásárhelyről jelentik: Maros-Torda vármegye mai tavaszi közgyűlésén *Csongvay* Lajos ügyvédi kamarai elnök, *Filip* Albert 48/49-iki honvédszázados és még három törvényhatósági bizottsági tag indítványt adtak be, hogy a közgyűlés irón föl a képviselőházhoz az obstrukció ellen. Az ellenzék megkísérelte, hogy a tárgyalást megobstruálja; így egy-egy képviselő egy-két órási beszéddel ellenzte a javaslat elfogadását. *Sándor* János főispán névszerinti szavazást rendelt el, mire 35 szavazat ellenében 114 szavazattal a fölíratot teljes szövegében elfogadta a közgyűlés.

Nagy-Becskerekéről táviratozzák: *Torontól* vármegye állandó választmányára ma egyhangulag kimondotta, hogy a május 25-én tartandó rendes megyei közgyűlés elé elfogadásra fogja ajánlani *Csávossy* Gyula bizottsági tagnak azt az indítványát, hogy a megye közönsége az obstrukció ellen fölír a képviselőházhoz és hogy *Szell* Kálmán kormányelnöknek, valamint az egész kormánynak bizalmat szavaz az obstrukcióval szemben tanúsított magatartásáért.

A miniszterelnök köszönete.

Szell Kálmán miniszterelnök *Bács-Bodrog vármegye* és *Nógrád vármegye* közönségének köszönő levelet küldött, mert e megyék törvényhatósági bizottságai helytelenítették az obstrukciót és a miniszterelnököt kártársa buzdították.

Forradalom

Horvátországban.

Budapest, május 20.

Horvátországban, különösen a horvátok-lakta vidéken, mind fenyegetőbb mértékben nyilvánul a jogtalan esztelen dühöngés minden ellen, ami magyar. Mesterségesen szított időközi vulkánikus kitörések ezek a magyar állam ellen, melynek keretén belül — mint már hangoztattuk — a horvátok éppen a dédelgetett gyermekek. Kapnak Magyarországtól évente több millió tributumot saját autonómikus büdzsétjük deficitjének fedezésére, kapnak beruházásokat, gazdasági kultúrát magyar állami pénzen, résztvesznek a politikai mozgalmak irányításában magyar jussal s ezekért az áldozatokért hálából letépi horvát «testvéreink» a magyar zászlókat, agyba-főbe vernek mindenkit, aki nem horvát, még akkor is, ha szerb testvér az illető, rongálnak vagyont, fenekestől felforgatják a közrendet s egy törpe minoritás akar ilyen terrorizmus útján despotizálni Horvátországban és diktálni egész Magyarországnak. Politikai esztelenség, gazdasági ügyefogyottság és minden eredmény nélküli vad faji fanatizmus az egész forrongás, mely Ma-

meghívta a nemzeti színház operájától *Füredit* meg *Bognárt* s míg *Bognár* a taktust verte, addig *Füredi* énekelte valami divatos népszimbiól: *Kalapom szememre vágom — mellette hervad virágom* . . .

Ezzel aztán éjféltől-éjféltre ott térdeltek az urnók a *Kálvária stációjánál*, kérve a magyarok istenét, hozza győzelmet népének. Ezüstsajkaként uszott felettük a hold, a távolban pedig égő gránátok csillagzárként hullottak a városra.

A híreket meg egyre hozták ki a városból. Hol nyalka nemzetőrök — régi udvarlók, bál táncosok — hol *Kovács Gusztávné* eselédei, akik ezer veszedelmen keresztül jártak vásárolni, a még nyitva hagyott üzletbe. Egyszer azt hozzák hírül, hogy a várakat gyújtotta föl egy gellérthegyi bomba, majd azt, hogy a császáriak lövegeitől leégett már a *Lipót templom*, a *mázasház* és a *Diana-fürdő* is.

Kétség és remény váltakozott a hős asszonyok szívében. Pestnek elhagyására azonban egyik sem vállalkozott. *Itt élünk! Itt halunk!* Ez volt a jelszó.

Végre május 20-ikának éjjelén megkezdte *Görgey* a döntő támadást, még pedig több ponton. Így a *Teleki-háznál* — ma *József főherceg palotája* — a *fehértvári*, a *bécsi kapunál* és a *nádor-kertnél*. Hajnalodott, mikor *Inkey*, a 47-ik zászlóalj őrnagyja elsőnek hágtott föl a bástyafalra. Nemsokára ezután teljesen a magyarok kezébe jutott a vár és *Hentzit* haldokolva vitték el *Szent György piacától*.

A vár bevételének híret báji *Patay István*,

gyarországnak nem árt, a horvátoknak pedig nem használ.

A mai napra nagy tüntetést és véres zendülést ígértek a horvátok *Zágrábban*. Hogy mennyire fogják beváltani ígéretüket, az az est folyamán majd elvállik. — A tegnap lefolyt esti eseményekről kiegészítő értesüléseink a következők:

Bródból jelentik, hogy a múlt éjjel a «*Sárga ház*» című vendéglőben magyar dalokat éneklő közönségseregbeli katonák és a jelenlevő horvátok közt verekedés volt, mely alkalommal *Palacic* vendéglős megsebesült.

Legújabb távirati értesüléseink a következők:

Zágráb május 20.

Jellasics bán halálának évfordulója alkalmából tüntetések voltak. Fél 10 órakor nagyszámú diákság vonult a *Jellasics-szobor* elé, azt megkoszoruzta és azután testületileg a *Márkus-templomba* vonult a rekviemhez. A rekviem után egy részük ismét visszatért az emlékszóborhoz, ott hazafias dalokat énekeltek slava-kiáltásokkal ünnepelte *Jellasicsot*. A szóborból a tömeg a *Mária Valéria-utcán* át vonult el. Utközben csöcselék csatlakozott a menethez. A csöcselék abcug kiáltásokat hallatott, mire a rendőrség közbelépett. A rendőrségre ezután közáport zúdítottak, ami által három rendőr megsebesült. De a rendőrségnek és az időközben rekvirált katonaságnak sikerült a tömeget szétoszlatni. Most ismét teljes nyugalom uralkodik.

TÁVIRATOK.

Forrongás a Balkánon.

Konstantinápoly, május 20. *Omer Rusdi* basa marsall hivatalos jelentései, valamint *Sakir* basa úszkubi váli és ideiglenes vezérkari főnök jelentései szerint a reka és hasi törzsek meghódították és elfogadták a reform végrehajtását, sőt még keresztény csendőrök alkalmazását is. A helyzet kedvező és az akció teljes befejezése mielőbb várható. E két törzs meghódolása tényleg jelentékeny eredmény. Hír szerint azoknak az albánoknak a veszteségei, akik a *debadi tábora*ra tüzeltek, jelentékenyek voltak. A porta azt táviratozta *Omer Rusdi* basának, hogy ne törődjék a nagy albán veszteségekkel és a sikereket továbbra is erélyesen használja ki.

Konstantinápoly, május 20. A porta és a diplomáciai körök megnyugtatóbb híreket kaptak *Bulgáriából*. Az a félelem, hogy a nép izgatott hangulata kitör *Ferdinánd* fejedelem ellen, tulzolt és titkon forgalomba hozott manifesztu-

pesti térparancsnok vitte meg a *Kalváriára*, föl-kendőzött és szalagozott kocsiján hajtva ki, sugárzó arccal, mint egy völégény. Aki később látta, mind fölült a *Patay* hintójára és végigkocsikázták a várost, amely tombolt a lelkesedéstől. Azt az örömmámort, azt a diadalérzetet nem írta és nem fogja tudni leírni toll soha!

Az urasszonyok ebéd után kimentek a *Rákosra*, ahol már akkor *Aulich* táborozott és annál tisztelegtek. Este diszeloádást tartottak a Nemzeti Színházban s *II. Rákóczi Ferenc jogsága* került színre, melyben *Rákóczit* *Lendvay*, *Zrínyi* *Ilonát* *Jókainé* játszotta. Előadás alatt *Görgeynek* és *Aulichnak* páholyába babérkoszorút vittek, a pesti hölgyek a hősöknek felirásos szalaggal. Május 22-én pedig *Kováchné*, a hatvani-utcai *Kölber-házban* levő lakásán fényes bált adott, amelyen a diadalmas hadvezér s az egész tisztikar megjelent.

A budavári diadal után pár nap múlva *Kossuth* is megérkezett *Debrecenből* s *Károlyi György* gróf pompás négyes fogatán vonult be a városba. Az ablakokból annyi virágot szórtak kocsijába, hogy végre maga is alig látszott a sok rózsza és gyöngyvirágtól. A nap aranyos sugarai pedig beözlönlöttek a rombadólt utcákat, felszárították a kiömlött vért, amelyből a legszebb virág, a népszabadság virága sarjadt.

A hősök nyugosznak immár, de emléküket nem feleli a hálás utód s május 21-ikének szentelt napján mindig megrezeg a magyar szívekben egy hur, amelyet csakis a múlt emléke pengget meg.

mokra, amelyek jelentőségét tulbecsülték, vezető visszafordult. A vezetőelemek hangulata semmiestre sem harcias. Azok a hírek is tulzoltak, amelyek számos bolgárnak itt történt elfogatásáról szólnak. Hat bolgár alattvalót fogtak el, ezek közül is hármat ismét szabadon bocsátottak, egyet pedig átszolgáltattak a bíróságnak. Vizsgálat alatt még 40 bolgár áll.

A török kölcsön.

Konstantinápoly, május 20. A porta és a Dette Publique között itélő választott bíróság, miután a kamatláb felemelése ügyében nem tudott megegyezni, csütörtökön főválasztottbíró fog kinevezni. A kölcsön uniifikálására vonatkozó iradét általánosan várják, mivel a portát hitelezői szorongatják és ezért mielőbbi előlegre törekszik.

Az arany és ezüstvaluta.

New-York, május 20. Az az amerikai bizottság, amelyet az aranyvalutás és az ezüstvalutás országok valutái értékviszonyának nemzetközi szabályozása ügyében a tárgyalások megkezdése végett küldöttek ki, ma a «*Nagy Vilmos császár*» gőzösön Európába utazott.

VIDÉK ÉS KÖZIGAZGATÁS.

— **A magyar nyelv ellen.** Csak a minap adtunk hírt *Brassó* város ama határozatáról, hogy a városi közgyűlés jegyzőkönyveit ezentul magyarul is vezessék és ma, sajnos, *Fehért-templom* város közgyűlésének a magyar nyelv ellen irányzott támadásáról kell számot adnunk. A közgyűlés ugyanis a német képviselők indítványára egyhangulag utasította az iskolaszéket, hogy az iskolából kuszóbolje ki a magyar iskolaimát és a magyar egyházi éneket. Ez a határozat fölbátorította a szerbeket is, akik hasonló értelmű beadványt intéztek a városhoz.

— **A polgármestergyűlés.** *Debrecenből* táviratozzák: A polgármesterek tegnap reggel a *Hortobágyra* rándultak ki, ahol *Király* Gyula gazdasági tanácsos fogadta őket és *Farkas* Berci hortobágyi biztossal kalauzolta a vendégeket. Megtekintették a méneseket, gulyákat, a hortobágyi csárdában reggeliztek. A polgármesterek tegnap este és ma reggel utaztak el.

NAPIHIREK.

Budapest, május 20.

— **(Időjárás.)** A levegőnyomás szélső értéke között feltűnő különbség nincs. A minimum a bosztoni öböl felé nyomult; a magas nyomás pedig az Alföldre került. Európában az idő valamivel enyhébb és szárazabb lett.

Hazánk északi részein az erős lehülés következtében egyes helyeken gyege éjjeli fagyok mutatkoztak és több helyütt dér keletkezett. Az idő különben tegnap változó volt, de a lecsapódások csökkentek és a déli részekben jobbra meg is szűntek. Zivatarok az északkeleti részekben fordultak elő.

Jóstat:

Enyhe, változóan felhős és tulnyomóan száraz idő várható.

Hőmérséklet d. u. 2 órakor + 17.0 C. fok.

— **(Udvari és személyi hírek.)** *Bécsből* jelentik: *Blanka* főhercegnő tegnap este *Villa Reggióból* ideérkezett. — *Gróf Goluchowski* külügyminiszter tegnap este *Budapestre* ideérkezett. — *Szmrecsnyi* püspök ma elutazott *Szoposba*. — *Ernö* *Ágost* herceg, *Tyra* *cumberlandi* hercegné és ennek leányai, *Alexandra* és *Olga* hercegnők és *Mary* hannoverai hercegnő ma reggel *Gmundenből* ideérkeztek.

— **(Miniszteri tanácsos.)** A király *Vajkay* Károly, az állami vasgyárak központi igazgatójának, ezen minőségében teljesített kitűnő és hasznos szolgálatai elismerésül, a miniszteri tanácsosi címet díjmentesen adományozta.

— **(Kongregációi felvételek.)** A királyi palota *Szent-István-templomában* még a királyi itléte alatt csütörtökön este 6 órakor fényes szertartás lesz. A budai ifjusági *Mária Kongregáció* ekkor tartja felvételi ünnepségét. A diszes szertartást nagy segédlettel *Kanter* Károly apátplébános tartja.

— (Bányatanácsosok.) A király Allender Henrik bányatanácsosnak és a zolyombrézói vasgyári hivatal főnökének, valamint Dérer Mihály bányatanácsosnak, kiváló és hasznos szolgálataik elismerésül, a főbányatanácsosi címet díjmentesen adományozta.

— (Királyi tanácsos.) A király idős Lengyel Imre nyugalmazott törvényszéki bírónak, a közügyek terén szerzett érdemei elismerésül, a királyi tanácsosi címet díjmentesen adományozta.

— (Loubet elnök Londonban.) A párisi «Petit Journal» jelentése szerint Loubet elnök júliusban Londonba utazik, hogy viszonzozza VII. Edvard angol király párisi látogatását.

— (Fenséges vendégek a mentőknél.) Ma délelőtt magas vendégei voltak a mentőknek. József főherceg, az egyesület védője, Klotild főhercegnő, József Ágost főherceg s neje Augusztia főhercegnő látogatták meg a mentők palotáját.

A szőnyeggel terített lépcsőzet mellett foglaltak helyet az egyesület működő tagjai, az őrségi teremben várakoztak az egyesület vezéremberei és a hölgyek. Pontban fél 11 órakor robogott az épület elé József Ágost főherceg magyaros hintója. A főherceggel gróf Szápáry György huszárszázados kamarás jött. Mögöttük érkezett meg nyitott hintón Augusztia főhercegnő Zichy Livia grófnő kíséretében. Lelkes éljenzés hangzott fel a fenségek megérkezésekor, akiket gróf Karátsonyi Jenő elnök üdvözölt. József Ágost főherceg röviden válaszolva, örömét fejezte ki, hogy az egyesületet megtekinti, amelynek működését élénk figyelemmel kíséri s eddig még nem láthatta. Az elnök ezután remek sötét rózsákból s gyöngyvirágból kötött csokrot nyújtott át a főhercegnőnek. A magas vendégek ezzel az emeleti díszterembe vonultak, ahol a főhercegnő elnöklésével a hölgyválasztmány rövid ülést tartott, amelyen a titkárelőterjesztette az eddigi működés eredményét. Innen ismét lejöttek s várták József főherceg érkezését.

Ezután a nagy társaság lement az udvarra, ahol a kocsiszinek megtekintése után végignézte a próbakivonulást. Őt kocsis s egy automobil robogott ki pár pillanat alatt az udvarból. Erre az udvarból József főherceg és Klotild főhercegnő elbucszván a fiatal főhercegi pártól s a jelenlevő notabilitásoktól, teljes meglepedésüket kifejezve, a közönség lelkes éljenzése között elhajtottak. A hölgyek s az urak erre ismét felmentek a díszterembe s folytatták a választmányi ülést, amely pár percig tartott. A látogatás ezzel egy óra múltán véget ért. Gróf Karátsonyi Jenő megköszönve a látogatást, a fenségek teljes meglepedésük után lelkes éljenzés közben távoztak.

— (Az Országos Nemzeti Szövetség) közgyűlését, melyet a május hó 10-iki Országos Rákóczi Ünnepe miatt elhalasztott, május hó 24-én, vasárnap délelőtt 10 órakor tartja meg Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye székházának dísztermében. (IV. Városház-utca, Megyeház) és arra a Szövetség tagjait, nemkülönben a fél 12 órakor kezdődő s alább jelzett felolvasásra a nagyközönséget is meghívja. Tárgyszorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Evi jelentés. 3. A belügyminiszterleg jóváhagyott alapszabályok kihirdetése. 4. Zárószámadás és költségvetés előterjesztése. A felmentés megadása. 5. A szövetség-tanács és igazgató-választmány, valamint a tisztikar megválasztása. 6. Esetleges indítványok, melyek az elnökséghez legalább május 20-ig írásban nyújtandók be. Azután következik: Zseni József igazgató-választmányi társelnök felolvasása az amerikai magyarok részére alapított Turulus nemzeti zászlóval teljesített kiküldetése eredményéről Amerikába, a kivándorlás és visszavándorlás illető kérdésekről, az amerikai magyarokról s az általuk Budapest székesfővárosnak ajándékozandó Washington-szobor jelentőségéről.

— (A margitszigeti tűzijáték.) A május 21-ére, 27-ére és 30-ára tervezett margitszigeti ünnepen ott lesz József főherceg neje, Klotild főhercegnő, Erzsébet Henriette és Klotild Mária főhercegnőkkel, továbbá József Ágost főherceg a neje, Augusztia főhercegnővel. Az arisztokraták és a társadalom előkelőségei is nagy számmal jelentettek be elmenetelüket. A rendezőség szükségesnek tartotta ülőhelyekről is gondoskodni. Mintegy 6—700 ülőhely lesz, amelyeket a Vigadó-téri menetjegyirodában s a margitszigeti tőzsdékben, a margitszigeti felügyelőségél és a hidpénztárnál lehet váltani öt koronáért. Az egy koronás jegyek a tőzs-

dékben, a menetjegyirodában, a szigeti felügyelőségél és a hidpénztárnál kaphatók. A rendezőségnek sikerült a jótékony célra való tekintettel a gőzhajózó társasággal oly megállapodásra jutni, hogy az ünnep napján déli tizenkét órától 1 korona 20 fillérért belépésre s oda-vissza utazásra érvényes jegyeket adnak ki. Az ünnep napján csak a szövetségi jegyek érvényesek. Az utolsó hajó 11 órakor indul a szigetről. A rendezés fáradságos munkáját Libits Adolf udvari tanácsos, hercegi jószágigazgató vállalta el Reimann Gyulával együtt, akik mindent elkövetnek, hogy mind anyagilag, mind pedig erkölcsi szép sikere legyen a nemesceclu ünnepnek.

— (A Rohonczy—Parraghy-affér.) Ismeretes az a feljelentés, melyet Rohonczy Gida tett az ügyészségnél Parraghy Vilmos ellen párbajra való kihívás miatt. Mint megtört, Parraghy Vilmos ügyvédjelölt a dunai ünnepen Rohonczy Gidára, aki egy hölgytársaságot segített át a tolongáson, rászólt: ez impertinencia. Rohonczy a váratlan inzultus után elkérte a fiatal ember névjegyet, amelyre az már előzetesen ráírta, hogy kik a segédei. Másnap Rohonczy elküldte segédeit Parraghy Vilmoshoz, aki azonnal bocsánatot kért. A segédek Parraghy lakásán még egy névjegyet láttak, amelyre szintén rá volt írva a segédek neve. E körülményből Rohonczy és segédei azt következtették, hogy Parraghy azzal a föltett szándékkal ment az ünnepre, hogy ott krakelereskedjék s amikor megtudta, hogy akibe belekötött, az Rohonczy Gida volt, bocsánatkérésrel meghátrált. Rohonczy ez alapon följelentést tett Parraghy Vilmos ellen. Ez az ügy most tisztázva van és kiderült, hogy Parraghy Vilmos félreértésnek az áldozata. Parraghy Vilmos principálisa, Arkay Kálmán ügyvéd levelet írt Rohonczy-nak, amelyben megírja, hogy Parraghyt évek óta ismeri, korrekt, lovagias gondolkodású embernek tudja. A dunai ünnepen is az ő társaságában volt s amikor Rohonczy a társaság hölgytagjait átsegítette a tolongáson, Parraghy, aki hátrább állt és őt nem ismerte, úgy látta, hogy egyik hölgyhöz hozzányult. Ezen való fölháborodásában mondta Rohonczy-nak az inzultáló kifejezést. A hölgyek nyomban fölvilágosították Parraghyt, hogy Rohonczyt nem gáncs, de köszönet illeti udvarias készségéért, melylyel megkönnyítette nekik a tolongásból való kijutást. Parraghy Arkay ügyvéddel együtt azonnal Rohonczy keresésére indult, hogy tőle bocsánatot kérjen, de a nagy sokaságban nem tudtak ráakadni. Mikor Rohonczy segédei másnap jelentkeztek, Parraghy azonnal bocsánatot kért. Az ominózus névjegynek az a története, amiről Arkay Kálmán ügyvéd is tudott, hogy Parraghyt egy barátja arra figyelmeztette, hogy egy zsidó kollégája bele akart kötni a dunai ünnepen; Parraghy erre az esetre készítette elő névjegyet, nehogy, hölgyek társaságában lévén, a névjegyváltás feltűnő legyen. A névjegyet otthon írta meg s az első névjegyet, mivel a tintát eltörölte rajta, félredobta s másikat írt. Ezt a félredobott névjegyet találták meg Rohonczy segédei másnap a lakásán. Rohonczy ezek után nemcsak hogy visszavonja a feljelentést, de megengedi, hogy Parraghy fölkeresse a lakásán, hol «szívesen látja és szívesen fogadja» illő bocsánatkérését.

— (Bíró Lajos itthon.) Bíró Lajos, a kiváló természettudós, aki több hónapot töltött Arikában, Marokkóban és a Szahara-sivatagban, Olaszországon keresztül visszajött a napokban és Abbaziában állt meg néhány napi pihenésre. A tudós a fürdőhelyen együtt van Chyzer Kornél miniszteri tanácsossal s rövid idő múlva visszatér a fővárosba. Bíró, aki tulajdonképpen üdülni ment Afrikába, szorgalmas munkával töltötte idejét és sok ezer daraszt, lepkeket és bogarat gyűjtött, melyeket ládászámra küldött haza a Nemzeti Muzeumba.

— (Családi dráma Ó-Budán.) Tegnap késő éjszaka Blumme Hermann hajógyári munkás, afeletti elkeseredésében, hogy egy szörnyű bűnnel vádolják, ami miatt állását is elveszítette, Ó-Budán, Kálvin-utca 7. sz. alatti lakásán revolverrel agyonlőtte Margit nevű másfél éves leánykáját; életveszélyesen megsebesítette a feleségét; hét éves Hermína leányát, majd pedig önmagát lőtte halántékra. A családirtó

sebe oly veszélyes, hogy aligha marad életben. A sebesülteket a Margit-kórházban ápolják. Blummeék lakásán, az asztalon, két levelet találtak, amelyben a családirtó elbucszuk a rokonaitól és panaszkodik, hogy olyan váddal illették, amely a családja és az emberek előtt tönkre tették. Levele végén németül, szóról-szóra ezt írta:

— Hibáztam ugyan, de nem úgy, ahogyan az emberek mondják!

— (Negyvennyolcasok közgyűlése.) Az 1848—49-es honvédegyetkek ma délelőtt tartották meg az Ujvárosháza közgyűlési termében országos gyűlést. Az öreg honvédek nagy számban jelentek meg, hogy mint egyik szónokuk találóan jegyezte meg, öreg napjaikban még lássák egymást és örvendjenek egymásnak.

— (Tiszti rang és politika.) Ifjabb Móríc Pál, a «Debreczen» felelős szerkesztője, tegnap politikai okokból leköszönt tiszti rangjáról. Leköszönését a következő bejelentéssel adta tudomásul a honvédelmi miniszternek:

Magyar Királyi Honvédelmi Miniszter Ur!

Kérem tiszti rendfokozatomról való lemondásomat tudomásul venni és elfogadni; mert a magyar királyi honvédelmi miniszter ur által a honvédtiszti rang és állás szellemére hirdetett elveket, a képviselőházban tett politikai kijelentéseket meggyőződésemből kifolyólag nem osztom, azokkal még hallgatólag sem tudok megalkudni. Ezért tiszti rendfokozatomról és állásomról lemondok.

Móríc Pál,
tartalékos hadnagy.

— (Rákóczi emléke Kolozsvárott.) A kolozsvári Rákóczi-ünnep rendkívüli fényvel és pompával megy végbe május 24-én, vasárnap. Az ünnepélyre vonatkozólag eddig a következő programot állapították meg: Május 23-án, az előestén, fényesen kivilágítják az egész várost és közzene lesz. Az ünnep napján fellobogózzák a házakat s a főteret. Az ünnepély délelőtt istentisztelettel kezdődik s a templomból a Mátyás-szobor elé vonulnak, ahol Kun Béla, a kolozsvári Rákóczi-bizottság elnöke nyitja meg az ünnepélyt. Az ünnepi szónok Hock János országgyűlési képviselő lesz, míg a budapesti egyetemi ifjuság nevében Melcha Tibor fog beszélni. Thury Elemér, a kolozsvári nemzeti színház tagja szaval és a dalárdák kuruc-nótákat énekelnek. A szobortól a Vigadóba vonulnak az ünneplők, ahol a város gróf Béli Ákos főispán, az E. M. K. E. elnökének elnöklésével diszközgyűlést tart. Az ülésen az elnöki megnyitó után Fekete-Nagy Béla városi tanácsnok előterjeszti a határozati javaslatot; az ünnepi beszédet Márki Sándor egyetemi tanár mondja. Délután az egyetemi polgárságnak diszközgyűlése lesz, amelyen az egyetem egyik tanára s Benke Antal, az Egyetemi kör elnöke beszélnek; ünnepi beszédet Bedőházy János országgyűlési képviselő mond. A matinéra és a színházi estélyen való szereplésre felkérték: Rákosi Jenő, Rákosi Viktor, gróf Zichy Jenő, ifjabb Ábrányi Kornél, Szávay Gyula, Jakab Ödön, Kiss Menyhért, Vécsey Géza, Márkus Emilia, Küry Klára, Maróthy Margit és Tóvölgyi Margitot s közülök már legtöbbször biztosra ígérték közreműködésüket.

— (Meggyilkolt kormányzó.) Pétervárról jelentik, hogy Ufában (Ufa, az ázsiai Oroszországban levő hasonló nevű kormányzóság fővárosa, az Ural hegység aljában) a városi parkban Bogdanovics kormányzót agyonlőtték.

— (Kaszárnyában.) Egyik vidéki város kaszárnyájába — inspicirungra — magasrangu katonatiszt érkezett. Valóságos «gyenyeralis» s a bakák szíve napokkal előtte hevesebben dobogott a vörös stráfos nadrágu vendég jöttére, amire mindent alaposan kipucoválva, elkészültek illő fogadására. Amikor már a parádé főrésze az udvaron bevégeződött, a generális beement az egyes századokhoz, hogy szellemi vizsgát tartson. Az egyik bakának valamit olvasni kellett volna, mire az kijelentette:

— Jelentem alássan, nem tudok olvasni!

A generális iszonyatosan megbotránkozott ezen az óriási tudatlanságon és a vezénylő tiszthez fordulva szólt:

— Mégis csak hallatlanság, hogy nem tud valaki írni és olvasni a huszadik században!

Mire a lecsepült katona önérzetesen megjegyezte: — Jelentem alássan a generális urnak, nem a huszadik, hanem a harmadik században szölgáltak...

— (Kiszabadult fegyencek garázdálkodása.) *Temes-Szigetről* jelentik: Temes-Szigeten (Temesm.) és vidékén napok óta veszedelmes banda tartja retteget a lakosságot. A rablók, akik Szerbiából szöktek át a határon, szökött fegyencek. A rettegetté vált csorda országutak mentén leshelybe áll s így fosztogatja az utasokat. Tegnap délután Temes-Sziget közelében megtámadták *Tyritz* Szrea temes-szigeti lakost s miután agyonverték, a nála levő értéket elszedték tőle. A csendőrség nyomozza a rablógyilkos bandát.

— (A felesége és az öcsése gyilkosa.) *Szatmári* tudósítónk jelenti: Tegnap délben kétszeres gyilkosság történt a szomszédos *Koksztémarton* községben. *Berecz* Ambrus odaváló jómódu gazdaember lelőtte édesöcséjét és a saját szép és fiatal feleségét. Mindkető meghalt. A véres eset előzménye a következő: *Berecz* Ambrus már régebben gyanakodott az öcsésére, *Berecz* Gézára, hogy a feleségével szerelmi viszonyt folytat s ez a gyanu annyira megérelődött benne, hogy véres bosszura határozta el magát. Tegnap délben kissé pityókosan jött haza a kocsmából s hogy feleségét a házban nem találta, a keresésére indult. Hat golyóra töltött revolverével a ház padlására is felnézett s ott találta az asszonyt meg az öcsését. Feltékenységtől elvakítva, előbb az öcsésére lőtt, majd a feleségére háromszor egymásután. A golyók halált osztottak. A gyilkos gazdát a szatmári királyi törvényszék fogházába szállították.

x Felhívjuk olvasóink figyelmét a *Record* műintézetnek lapunk mai számában megjelent hirdetésére. Együttal melegen ajánljuk az intézetet a közönség pártfogásába, hol művészies kivitelű képek nagyon olcsó árban készülnek.

SPORT.

Tavaszi futtatások.

(Saját tudósítónktól.)

Budapest, május 20.

— Tizedik nap. —

A Tavaszí kísérleti verseny mint a kortéher felmérése óta rendszeres, tegnap is kétéves győzelmével végződött. Barnabimbó lett a győztes, de csak a Bulford jóvoltából, ki *Bonsoir*-ral szándékosan sem követhetett volna el több ügytelenséget, hogy elüsse az első díjtól. Nem is említve, hogy a mezőny legnagyobb lovát némi veszteséggel hozta el a starttól a hetes mezőnyben, bezáratta magát s úgy belekerült a csomóba, hogy valamelyik bele is galopozott *Bonsoir* lábába. A távoszlopnál végre rászánta magát, hogy utat keressen, de az előtte kiugrott *Salute* helyét nem találta elég jónak s végre hosszas kútatás után vagy 50 méterrel a cél előtt utána iramodott a vezetőnek, de már későn s fejhosszal elvesztette a versenyt.

A második futamban *Slack* jockeyt, mert *Milfay*-val kétszer keresztezte és a korláthoz szorította *Gedacht*-ot, szigorúan megintették és a lovaglástól a meeting végéig eltiltották, lovát pedig diszkvalifikálták.

Az egyes versenyek eredménye a már közöltektől eltekintve, következő volt:

IV. *Tavaszi kísérleti verseny*. Díj 10.000 korona. Táv. 1000 méter. *Lossonczy Gy. Barna bimbó*-ja (lov. *Lewis*) első. *Bonsoir* második. *Salute* harmadik. Futottak még: *Klára*, *Sunshine*, *Talvolta* és *Columbia*. Tot. 10 : 27. Helyre 50 : 86, 178 és 110.

V. *Ruperra-díj*. Díj 4000 korona. Táv. 1000 méter. *Krausz L. Angur*-ja (lov. *Slack*) első, *Bizi-Buzi* második. Tot. 10 : 14.

VI. *Nyeretlen kétévesek eladóversenye*. Díj 2000 korona. Táv. 1000 méter. *Gróf Esterházy L. Medve Jonko*-ja (lov. *Bichler*) első, *In paribus* második. *Wigwam* harmadik. Futottak még: *Mandarin*, *Kis Kartal*, *Rajint*, *Walkeur ward*, *Tengerszem*, *Edesem*, *Sipirc* és *Mechante*. Tot. 10 : 174. Helyre 50 : 176, 140 és 80.

VII. *Wetter-handicap*. Díj 3000 korona. Táv. 1400 méter. *Dávid E. Tannhäuser*-je (lov. *Russel*) első. *Rozmaring II.* második, *Olive* harmadik. Futottak még: *Kenyur*, *Franko*, *Guerilla*, *Condottiere*, *Oktávia*, *Világos* és *Colibri*. Tot. 10 : 48. Helyre 50 : 126, 116 és 168.

Tizenegyedik nap.

Holnap, a meeting utolsó napján két jobban díjazott verseny lesz a programmon: az *ivadéverseny*, melyben nézetünk szerint *Bedacht*, *Der Ize*, *Majtény* és a *Tränkel-lovak* indulnak legtöbb kilátással és a *Zár-handicap*, melyre *Nemes*, *Amras* és *Gallium* a tipünk.

Az egyes versenyekben a következők győzelmében bizunk leginkább:

- I. *Cavatina* — *Hans Heiling* — *Toldi*.
- II. *Frater* — *Olive* — *Aczel*.
- III. *Nemes* — *Amras* — *Gallium*.
- IV. *Bedacht* — *Der Ize* — *Majtény*.
- V. *Aurelia* — *Lotterie* — *Wermuth*.
- VI. *Vergissmeinnicht* — *Elegendő* — *In paribus*.
- VII. *Babatündér* — *Campilli* — *Marcheuse*.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— A győri ítélőtábla tanácselnöke. A király dr. *Rohrer* Miklós budapesti ítélőtáblai bírót a győri ítélőtáblához tanácselnökké kinevezte.

— Kormos kuriai bíró fegyelmi ügye. A legfelsőbb fegyelmi bíróság *Kormos* Adolf kuriai bírót a *Szelle* József aradi fiskális ügyéből kifolyólag tudvalevőleg vád alá helyezte fegyelmi vétség címén. A legfelsőbb fegyelmi bíróság, amely szervezete óta most először ül össze, *junius hó nyolcadikán tárgyalja a nem mindennapi ügyet*. A bíróság esküdtzék módjára alakul meg, felerészben a főrendiház tagjaiból s felerészben kuriai bírákból. Ezekből is, amazokból is tizenkettőt hívtak meg a tárgyalásra s úgy a közvádló koronaügyésznek, mint a vádlott védőjének joga van hatot-hatot visszavetni. A megmaradt tizenkét bíróból alakul az esküdt-bíróság, melynek elnöke, gróf *Csáky* Albin, a főrendiház elnöke lesz. A vádlottat *Friedmann* Bernát fogja védeni.

— Halálos ítélet. *Eszék*ről táviratozzák: *Rendulic*, helyesen *Sabljak* Péter erdőmunkást, aki 1902. november 16-án *Giessenben* (Hessen) egy horvát társát meggyilkolta és kirabolta, az ogulini törvényszék kötéltálati halálra ítélte.

— Elkobozták a Népszavát. A szocialista *Népszava* tavalyi, december 4-diki számában «A csuhások» címmel heveshangú cikket közölt a papok ellen. Szerzőjét, *Pelczéder* Ágostont esküdtzék tárgyaláson négy hónapi államfogházra, azonkívül a *Népszavát* ezer korona pénzbírságra ítélték. A szocialista lap utolsó számában «Munkára hóbérok» című cikkében foglalkozott az ítélettel és rendkívül kemény támadást intézett *Zsitvay* Leo elnök, valamint társai ellen. Az ügyesség ezért a cikkért elrendelte a *Népszava* elkobzását. Utasítására a rendőrség házkutatást tartott a *Népszava* szerkesztőségében, kiadóhivatalában és nyomdájában s lefoglalta a lap illető számát. *Eqri* Peter Pál, a bűnügyi osztály fogalmazója, aki a házkutatást több deaktív kíséretében végezte, csak a lap kiadóhivatalában talált mindössze hat példányt, amelyeket el is kobozott.

NYILTTER. *)

Vérgyógyítás.

Hemopatia.

Ezen új, eredeti gyógymód rendkívüli sikerrel lesz alkalmazva köszvény, asztma, szív-, vese-, gyomor-, bel- és hólyagbántalmaknál, súlyos ideg-, vér- és bőrbajoknál. Biztos védelem szénudás és elmezavar ellen 12 év óta ki lett próbálva és most évente száz meg száz teljes gyógyulással számol be.

E gyógymód megalapítójának és egyedüli képviselőjének

dr. Kovács J.

egyetemi orvostudornak (Hemopata) rendelő intézete van Budapest, V., Váci-körút 18. szám alatt.

Rendelés naponta 9—12-ig és 8—6-ig. Díjazott levélre válaszol.

Betegeket intézetén kívül is kezel. — Nehéz betegeknek legbiztosabb gyógymódja.

Osztálysorsjegyek
MERCURBANK-nál
Budapest, IV., Váci-utca 37. sz.

* E rovat alatt közöltektől nem vállal felelősséget a Szerk.

KÖZGAZDASÁG.

Lefoglalható-e a vetőmag? Ismeretes körülmény, hogy a törvény szeptember és októberben kiveszi a vetőmagot a zálogolás alól. Egyik erdélyrészi törvényhatósági bizottsághoz felebezés érkezett, hogy a vetőmagnak jelzett gabonát lefoglalták és pedig augusztus havában. A pénzügyigazgatóság a foglalási dátummal igazolta a foglalás jogos voltát, mert csak szeptember és októberben nem szabad a gabonát lefoglalni. Ennek ellenében a közigazgatási bizottság arra az álláspontra helyezkedett, hogy a törvény szelleme a vetőmagot akarta a foglalás alól kivonni s azt semmikor sem szabad zár alá venni.

Az obstrukció és a kereskedelmi kamarák. A budapesti kereskedelmi és iparkamara kedden teljes ülték tartott, amelynek legérdekesebb tárgya volt *Hatvani-Deutsch* Sándor nagyiparosnak és társainak politikai célzatu indítványa. Az indítvány rámutatott gazdasági közállapotaink teljes rendezetlenségére — hiszen szerintök gazdasági politikánknek még az iránya sincs megállapítva — a helyzet átalakulásának sürgős szükségére és arra a mérhetetlen kárra, amely abból származik, hogy mai közviszonyaink mellett a *törvényhozás munkája szünetel*. Az indítvány oda konkludált, hogy a kamara kérje föl a törvényhozást, hogy a kormány összes előterjesztéseinek letárgyalása után vegye munkába mindazokat a javaslatokat, melyek gazdasági életünket kikölkenthetnék a pangásnak mai kátyujából. Az indítványt a kamara egyhangulag elfogadta s elhatározta, hogy az összes társ kamarákat is hasonló feliratok előterjesztésére fogják fölkeríteni.

Cseh izgatás a magyar liszt ellen. Prágából jelentik lapunknak: A cseh lapok a magyar lisztbevitel ellen intézett és a fogyasztó közönséghez intézett felhívást közölnék, melyet az országos mezőgazdasági tanács cseh szakosztálya, a központi mezőgazdasági egyesület, a cseh-morva molnáregyesület, a cseh sütőmesterek központi egyesülete, melynek Csehországban, Morvaországban és Sziléziában vannak tagjai és a cseh munkások elarusító szövetezete irtak alá. A felhívás a cseh közönséget arra szólítja fel, hogy kövessen el mindent a magyar lisztnek Csehországba bevitelle ellen. A felhívás többek közt a következőket mondja: «A világversenyt természetesen sem meg nem szüntethetjük, sem meg nem változtathatjuk, de a magyar versenyt igenis határok közé szoríthatjuk s az eredmény felől is biztosak lehetünk, ha csak a fogyasztó közönség nem vonja meg tőlünk hathatós támogatását és a molnárok, pékmesterek és mezőgazdák között kedvező előjelek között megindult kezdeményezés is a fogyasztók károsodása nélkül eredménnyel fog jární. Az eredményes orvoslás legelső feltétele a molnárok és pékek egymás kölcsönös támogatását célzó megegyezésnek létrejötte. Legfőbb ideje, hogy a többi tényezők is csatlakozzanak a magyar liszt-behozatal által előidézett megsemmisítő verseny korlátozására irányított törekvéshez, ama verseny ellen, mely anélkül, hogy a fogyasztásnak használna, mezőgazdaságunknak, iparunknak és kereskedelmünknek kimondhatlan károkat okoz és milliónyi pénzt visz Csehországból Magyarországra!» A felhívás következő szavakkal végződik: «Szervezkedésünk a legnagyobb körü társadalmi támogatásra szorul. Anyagi támogatást, gazdasági áldozatokat nem kérünk. Nem tőkéröl van szó. Termékeinkért egy fillérrel sem kérünk többet. Csak a hazai termelés támogatására kérünk erkölcsi támogatást!» A felhíváshoz, úgy hisszük, felesleges kommentárt fűznünk. Világos, hogy amíg mi a gazdasági kiegyezés válságait éljük, addig a Lajthán tul az egész vonalon egyszerre indítják meg az élethalálharcot a legvitálisabb gazdasági, ipari és kereskedelmi érdekeink ellen. Ezen orvtámadás ellen bátran felvehetjük a harcot, mert kezeink közt a represszációkra szolgáló fegyverek! A pompás magyar liszt önmagában, páratlanul álló tápértékében bírja versenyképességének legnagyobb biztosítékát, de mivel a magyar liszt ellen megindított akció komolyságában nincs okunk kételkedni, legfőbb ideje, hogy mi is gyors és erélyes represszióról gondoskodjunk. A megindult és következményeiben vészessé válható akcióval szemben elmulasztatlan kötelességünk harcot indítani, nevezetesen a pilseni, ó-bünni, budweisi, steinteldi, pilseteni és egyéb cseh sörök ellen, melyek hazánkat valóssággal elárasztják. A harc eredménye nem lehet kétes. A csehek a magyar lisztre utalva vannak, még ha drágább is, míg mi a cseh sört, tekintettel budapesti söreink kiválóságára, tartalmas és izletes voltára, egyhamar lerázhatjuk nyakunkról. Hiszen jóformán csak hazafias kötelességről van szó.

BUDAPESTI TŐZSDÉK.

Gabona-tőzsde.

Buza elkelt 11,000 métermázsa 2 és fél fillérrel olcsóbb árakon.

Készárnyület.

Buza:

Tiszavidéki: 150 mm. 81.5 k. 8.22.5 korona, 100 mm. 81 k. 8.22.5 korona, 200 mm. 81 k. 8.22.5 korona, 300 mm. 80 k. 8.32.5 korona, 100 mm. 80 k. 8.22.5 korona, 300 mm. 80 k. 8.15 korona, 100 mm. 79.5 k. 8.10 korona.

Fejérmegyei: 200 mm. 78.5 k. 7.90 korona.

Pestmegyevidéki: 100 mm. 82 k. 8.15 korona, 200 mm. 81.5 k. 8.02.5 korona, 100 mm. 79 k. 8.02.5 korona, 200 mm. 78.5 k. 7.80 korona.

Becskereki: 4700 mm. 78 k. 7.72.5 korona.

O-Becsei: 4000 mm. 75.5 k. 8.— korona.

Arpa: 250 mm. 5.85 korona, 230 mm. 5.85 korona.

Érték-tőzsde.

Gyengébb külföldi jegyzések dacára az irányzat az előtöztén szilárd volt a Magyar hitelrészvények néhány koronával emelkedtek. A déli tőzsdén igen csekély forgalom mellett a helyi közlekedési értékek, mint a Budapesti közúti és Városi villamos vasút részvények tetemesen javultak.

Az előtöztén jegyzettek:

Osztrák hitelrészvény	669.—	669.25	669.25	—
Magyar hitelrészv.	733.75	731.—	731.—	—
Rimamurányi	479.—	479.—	479.—	—
Allamvasut	681.—	681.50	681.50	—
Városi villamos	310.50	310.50	311.50	—
Budapesti Közúti	610.50	610.50	611.—	—

A déli tőzsdén zárultak:

Osztrák hitel	669.75	—	—	—
Magyar hitel	730.25	—	—	—
Rimamurányi	479.—	—	—	—
Allamvasut	682.—	—	—	—
Városi villamos	311.—	315.—	—	—
Budapesti Közúti	611.—	614.—	—	—

REGÉNY-CSARNOK.

Emberek.

Irta: Révész Béla.

(Folytatás.)

II.

Fekete hideg épület. A város, vagy falu végén terül el hosszukás alakjával.

Mintha nem is kellene már annak áthalni a másvilágra, aki a poklot a maga hűségében, borzasztóságában akarja látni.

Messziről érzik már a kénszag, valami fojtja a mellett köhögésre.

Milyen lehet az élet ott belül, ha ez az épület olyan büzt lehel ki magából?!

És itt kezdődik a pokol! Ez épületben csak azok foglalkoznak, akik a társadalom legvétekesebbjéi.

Gyenge nők, kik szegényen, nyomorral mertek születni; ártatlan gyermekek, kiknek porban kellene még játszaniok, de mernek létezni és e létjogot keservesen keresett filléreikkel kell megszerezniök és idejön még az ember, akit már máshol nem használhatnak, a hülye, a nyomorult.

Itt határoztak már az emberek fölött.

A gyermeknek egy tízévi foglalkozás, a férfinak 15 év és biztosan kimul az árnyékvilágból, ki tudja, akkor talán jobb is ezeknek!

Sápadt arcok, mélyen becssett szemek és a szem hágyadtan acélszürke.

Tüzzel dolgoznak, mint a pokolban és szemmel láthatóan égnek el.

Felváltva hallatszanak a gyanus, sipító köhészlelések, de ők azért csak dolgoznak, továbbá a kenyér! a kenyér! a kenyér! a kenyér!

Itt dolgozik Végh Márton meg a «vak verklis» felesége.

Egy napon a délutáni munka megszűnése előtt, a gyufagyár dolgozó terméké ajtájában, kiterjesztett lábbal állt meg Végh Márton és utját állta a szemközt jövő vöröshaju asszonynak.

Gunyos hangon szólott neki:

— Hát bizony Mari, szépen járt el az a mák- virág, a te szerelmesed, az a futóbolond.

Az asszonynak akaratlanul kitört ajakán a szó.

— Hogyan?!

— Kíváncsi vagy ugy-e, hát mit szólnál ahhoz, ha az a jött-ment ki lenne már hajtva városunkból, sőt nemcsak városunkból, hanem ebből az országból is.

— Na-na, mit rendülsz meg, hisz te egy veszedelmes asszony vagy Mari!

Az asszony eltaszította utjából a férfit, oda-futott dolgozó gyermekéhez és hevesen át- ölelte.

— Nem, nem szabad vétkezmem.

De a következő perc esztelensége kivitte az asszonyt gyermekével az utcára.

Itt megállt egy darabig, azután neki iramodott az utnak és meg nem állt egész egy kis házig.

Térdre esett, lázas, fojtogató csókokkal árasztotta el gyermekét.

Az asszonyi, anyai hűség irtózatot tusát vitt a szenvedélyes, lángoló szerelemmel.

Már indultak ingadozó léptei a kis házba a rajongott férfihez, hogy ha kiüzik e városból, ez országból, ő hajlandó vele megosztani a keserűség kenyerét és édes lesz neki életük keserves csatája; már eltaszította a gyermeket magától, már ott lett volna a kis ajtó előtt, a kilincsen lenne a keze: ekkor lerogyott, gyermekét ölegette, szorongatta, bele fogódzkodott, mint aki büntől, megsemmisüléstől még visszatudja tartani.

Az asszony szinte vonaglott a földön, egyszerre hirtelen fentermett és fulott be gyermekével az ajtón keresztül.

Ugy hallotta a hangot, a csengő szép hangot.

— Mária, Mari.

Vadul tárta fel az ajtót, a szoba üres volt.

Az asztalon könyvek, bor meg pohár.

Valami feszületféle is lógott a falon, azt lekapta onnan, irtózatot nevetgélések közt adta majd gyermekének azt megcsókolni, majd ő szoritotta arcához, homlokához, az isten-ember testét.

Azután felkarolta gyermekét és fülébe suttopta a kis gyermeknek.

— Meneküljünk, még nem késő, szaladjunk fiacskám.

A kis ház előtt, Végh Márton várta már az asszonyt, dühötől tajtékzó ajakkal.

— Te céda, te ringy-rongy, ez az asszonyi hűség?! én soha se bírtalak hatalmamba keríteni és te ennek a népbolonditónak még lakására is eljöttél és ha itthon találod, még képes vagy öt boldogítani is.

Egy fényes tárgy villant meg a levegőben és a férfi arcába vérsugár lövelt.

— Ne neked, szerelmemért — szerelmedért.

III.

Végh Márton nem bánta meg tettét, hisz a legrosszabb esetben csak életét veszik; az idegen meg valahol a határokon túl boldogítja munkásait, szombat esténként pedig bor, pálinka mellett kiszinezik maguknak a munkások azt, amit ők egyszer egy idegentől tanultak, aki miatt meg kellett egy «gyémánt»-asszonynak halnia.

— Nézd csak annak a szomorú arcu vak verklisnek volt az az asszony a felesége.

(Vége.)

Kivonat a hivatalos lapból.

— május 20.

Kinevezések. A földmivelésügyi miniszter Valgóczy Imrét az állatorvosi főiskola bakteriologiai intézetébe további két év tartamára, II. tanársegéddé kinevezte. — Az igazságügyminiszter dr. Farkas Lászlót a szombathelyi törvényszékhez aljegyzővé nevezte ki. — A vallás- és közoktatásügyi miniszter Belle Róza okleveles tanítónőt a várfalvi állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, Mihaló Irma okleveles tanítónőt a csikszederdai állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, Rószenzweig Szeréna okleveles kisdudóvónőt a nagyváradi állami kisdudóvóhoz kisdudóvónővé kinevezte. — A szegedi itélőtábla elnöke Kelemen István joghallgatót a vezetése alatt álló itélőtábla kerületébe díjas joggyakornokká nevezte ki.

Felelős szerkesztő: MAGYAR GYULA.

Laptulajdonos a «Magyarság» lapkiadóvállalat.

SZINHÁZAK.

Csütörtök, 1903. május hó 21-én.

M. kir. Operaház.

Brozel Fülöp ur vendégfelléptével:

Siegfried.

A «Nibelung gyűrűje» című zenedráma-trilógiának második része. Irta Wagner Richard. Fordította Radó Antal. Kezdeté 7 óraker.

Nemzeti színház.

Dolovai nábob leánya.

Kezdeté fél 8 óraker.

Népszínház.

Hektor kisasszony.

Nagy operett 3 felvonásban, egy előjátékkal. Zenéjét szerzette Weinberger Károly. Kezdeté fél 8 óraker.

Vígsház.

Fedák Sári vendégfelléptével:

Forgószél kisasszony.

Énekes bohózat. Zenéjét összeállították Kun László és Huszka Jenő. Kezdeté fél 8 óraker.

Magyar színház.

A berlini Kleines és Neues Theater társulatának vendégjátéka:

D. u. A drótos ló.

Nagy operette előjátékkal 2 felvonásban. Irta León Viktor. Zenéjét szerző Lehár. Kezdeté fél 8 óraker.

Este: *Német előadás.*

Kezdeté fél 8 óraker.

Uránia.

Délután mérsékelt helyárrakkal:

Megváltás.

Felolvassa Hock János. Kezdeté 4 óraker.

Este rendes helyárrakkal:

Az orvos régen és most.

Kezdeté fél 8 óraker.

Fővárosi nyári színház.

Délután fél helyárrakkal:

Budavár bevétele.

Történeti színmű énekekkel, táncokkal 3 szakaszban. Kezdeté 3 óraker.

Este rendes helyárrakkal:

Nap és hold.

Operette 3 felvonásban. Kezdeté fél 8 óraker.

Városligeti nyári színház.

Délután fél helyárrakkal:

Az aranyember.

Regényes színmű. Irta Jókai Mór. Kezdeté fél 4 óraker.

Este rendes helyárrakkal:

Siófoki kalandok.

Énekes bohózat előjátékkal négy képpel. Freund Julius után szabadon átdolgozta és magyar színre alkalmazta Rajna Ferenc. Kezdeté fél 8 óraker.

Schoffola Ernő

A ruggyantagyártás meghonosítója Budapest, VI., Andrássy-ut 2. Legjobb minőségű gummitömlők kerti fecskendezésre árjegyzék ingyen. 23

Folies Caprice

VII., Révay-utca 18.

Igazgatóság: Leitner és Keleti.

11 óraker: Ma nagy ujdonság: 11 óraker:

➤ **A kulisszák mögött stb. stb.** ☞

Előbb:

➤ **A drótosót.** ☞

Bohózat.

*** „A propellerkapitány.” ***

Bohózat. Irta: Neptun.

Előkészületben:

Éhező szerelem.

A remek téliertben reggel 5 óráig Muczy Lajos hangversenyez. 25

Már holnap és szombaton május hó 22-én és 23-án

visszavonhatatlanul a magyar királyi szabadalmazott osztálysorsjáték

I-ső osztályának nyereményhuzása

Miután a huzás már oly közel van, tisztelettel kérjük az I. osztályu sorsjegyek azonnali megvételét; a sorsjegyek árai:

Egy egész 12 kor., egy fél 6 kor., egy negyed 3 kor., egy nyolcad 1 kor. 50 fillér.

A sorsjegy vásárlók kényelmére sorsjegyek a város 4 különböző kerületében üzleteinkben vásárolhatók

Török A. és Társa

Főüzlet: Teréz-körut 46c. szám.
Telefon 24-27.

Török A. és Társa

Fiók: Váci-körut 4. szám.
Telefon 11-58.

Török A. és Társa

Fiók: Múzeum-körut 11. szám.
Telefon 20-67.

Török A. és Társa

Fiók: Erzsébet-körut 54. szám.
Telefon 674.

bankháza **Budapest**en.

Legnagyobb osztálysorsjátéküzlet hazánkban.

☛ **Sürgöncim: Törökbank.** ☛

86

Jótekonycélú kiállítás a Vigadóban.

(Ipari és élelmi cikkek.)

Este 7 órakor séta-hangverseny.

BUFFET.

Nyitva: reggeli 9 órától.

Bemenet 60 fillér.

A Szegedi Halász-Csárdában Budán, Fehérvári-ut 114.

(Indulás: budafoki kocsin, megálló: Kábelgyár)

a hol is jó borok, a világhírű Steinfeldi sör, igazi szegedi halászlé és allöldi ételkülönlegességek állanak a n. é. közönség szives rendelkezésére.

A zenét Jónás Gyula kiváló magyar cigányzenekara szolgáltatja.

Számos látogatást kér *Szántó Gyula és neje.*

Vendéglő a „8. Wilhelmhoz”

Budapest, Petőfi-utca 12. és Andrássy-ut sarok
ujonnan átalakított nagy kerthelyiséggel és kitűnő monori borokkal megnyitottam.

Valódi magyar konyha. o o Naponta este halászlé.

Családok kellemes összejövetele.

Cigányzene. Jó és olcsó kiszolgáltatás. Cigányzene.

Teljes tisztelettel 73

Wilhelm Gyula, vendéglős. VI., Petőfi-u. 12.

Alapított 1860.

Alapított 1860.

FRIEDMANN ezélt PERL LAJOS

ágyneműkészítő **KAROLY**

Budapest, VI., Vörösmarty-utca 43.

Andrássy-ut sarok.

Elvállal mindennemű paplanokat, matracot, rugany-matracot és szalmazsákok, ablakpárnát, rolettákat és minden e szakmába vágó munkákat, ugyisint szálloda és kórház berendezéseket. 74

Rendelés esetén levelező-lap utján tessék értesíteni.

HELYI ÜGYNÖKÖK

vidéken,

Ék sorsjegy részletfizetésre való eladásával foglal-
koznak, magas jutalék mellett felvételnek

Fleissig Sándor bankház BUDAPEST, 93
Erzsébet körut 2. szám.

SCHMIDT M.

szijgyár ó, nyerges és bőröndös

Bpest, VIII., Kerepesi-ut 25.

Kocsizó- és lovagló-szerszámok.

97 Mindennemű utazóbőröndök.

Megrendelések és javítások pontosan és jutányosan eszközöztetnek.

Werndl-fegyverek

katonai puskművesek által kipróbálva legjobb állapotban

Gyalogsági fegyver ... K 5.- 7.- 10.-

Rövid gyalogsági fegyver ... K 8.- 12.- 15.-

Lovassági karabély egészen új K 25.- 30.- 40.-

Töltények darabja ... K 1.- 10.- 10.- 10.-

Fegyverszij darabja ... K 1.- 2.- 3.-

Szurony hívellyei darabja ... K 1.-60 1.- 150

Lefauchaux revolver ... K 4.- 6.- 8.-

Buldog revolver ... K 6.- 8.- 10.-

Fegyvereinkért jótállást vállalunk. 78

Tiller Mór és Társa

cs. és kir. udv. szállítók egyenruházati
intézete Bud pest, IV. Váci-utca 35. sz.

Élőkerítés.

Május végén is teljes sikerrel ültethető örökös kulcs-csal zárható gledischia sövényesemete. Ezre 6 forint, két éves erős, elegendő száz méter kerítéshez. Ar-jegyzék, kezelési utasítás ingyen Nagy Gábor Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid. 2

TIRGRAM

Legjobban ajánljuk mint egyedüli szert a poloskák és petéi teljes kiirtására üvegekben kor. —.40, —.80, 1.20, félliter kor. 2.60, 1 liter kor. 5.—. — Tirgram-por mindenféle féreg ellen dobozban 30, 60 fill., 1/3 kiló kor. 4.—, 1 kiló kor. 8.—. Kapható minden gyógytár-, drogériák-, festék- és fűszerüzletekben, helyben és vidéken.

Főraktár: TIRGRAM-TÁRSASÁG, Budapest, Károly-utca I. sz.

Értéktelen utánzatoktól óvakodjunk, valódi csak az, ahol a «TIRGRAM» név az üvegen látható. 44

VÁSÁROLJUNK OSZTÁLY-SORSJEGYET CSAK LUKÁCS VILMOS BANKHÁZÁBAN BUDAPEST V. FÜRDŐ-UTCA 10.

A következő XII-ik magyar királyi szabad. Osztálysorsjáték I. osztályára ajánlom a következő szerencseszámokat, melyek senkinél, csak kizárólag nálam kaphatók:

53250, 78357, 108260, 75448 szám.

Ezen szerencsesorsjegyek tetszés szerinti beosztásban kaphatók, és pedig: 1 nyolczad à kor. 1.50, 1 negyed à kor. 3.—, 1 fél à kor. 6.— vagy 1 egész 12 koronáért az összeg előleges beküldése vagy utánvétel mellett is.

A fenti szerencseszámok kizárólag nálam kaphatók.

Eddig nem létezett,
páratlan a maga nemében a

REKORD

műintézet szövetkezet, mely hazai szegénysorsu akadémia-művészekből alakult és céljuk a nagyközönségnek alkalmat nyújtani igazán művészi munkák olcsó beszerzésére, vállalkozók és ügynökök kizárásával. Kérjük a n. é. közönség b. pártfogását, mert ez által alkalmat nyújt, az elnyomott művészeknek pályájuk folytatására. Jó munkáért mindenkor kezeséget vállalunk bármely rossz fénykép után.

Árak minden utánfizetés nélkül.

Színes képek:

Életnagyságu krétarajzok v. nagyítások papírkerezzel együtt	3 K.
Életnagyságu pasztellfestmény papírkerezzel együtt	6 «
Életnagyságu olajfestmény	10 «

Vidékre utánvétellel minden kép után 1 korona csomagolási díj fizetendő.

Müterem:
Budapest, VII., Rottenbilller-utca 46.

Magyar királyi államvasutak.

65.829. sz.

Hirdetmény.

(A csoportosítható szelvényes-menetsjegyek új jegyzékének életbe léptetése)

Folyó évi június hó 1-én a csoportosítható szelvényes-menetsjegyek új jegyzéke lép életbe, melylyel az 1902. évi június hó 1-től érvényes hasonló jegyzék az ehhez megjelölt I. és II. pótlékkal együtt érvényen kívül helyeztetik.

Az új jegyzék a magyar kir. államvasutak díjszabás-előadó hivatalában (Budapest, Csengery-utca 83. sz. a.) valamint a magyar kir. államvasutak központi és egyéb városi menetsjegyirotáiban, térképpel együtt 1 koronáért kapható.

Budapest, 1903 május 8-án.

(Utánnyomás nem díjaztatik.)

Az igazgatóság.

59.969—C/1—903. szám.

Hirdetmény.

A m. kir. államvasutak kezelése alatt lévő balaton-szentgyörgy-somogy-szobbi helyiérdekű vasúton folyó évi június hó 8-án, a békés-csanádi helyiérdekű vasúton pedig folyó évi június hó 6-án a szállítási adómentesség lejár.

Ennek folytán a nevezett vonalakon szállításra kerülő áruk után az illető időpontoktól kezdve az árudíjszabásban (ide értve a függelékét is), valamint a díjkezdvezményi jegyzékben foglalt, vagy időközben hirdetmény útján érvényesített díjtételek a megfelelő adópótlékkal felemelve alkalmaztatnak.

Budapest, 1903 április hó.

(Utánnyomás nem díjaztatik.)

Az igazgatóság.

Magy. kir. államvasutak budapest-balparti üzletvezetőség.

13.366/903. szám.

Pályázati hirdetmény.

A garamberzence-lévai h. é. vasúton előállítandó a) egy 10 m.-es és egy 20 m.-es uti átvezető építése, b) egy 40 m. nyílású hídnak 10-0 m. nyílású híddá és egy 6-0 m. nyílású hídnak 20-0 m. nyílású híddá leendő átalakítása körül végrehajtandó munkák biztosítására ezennel nyilvános pályázatot hirdetünk. Ugy az a) valamint a b) pont alatt felsorolt létesítményekre külön-külön ajánlat is benyújtható. A teljesítendő munkák mennyiségére vonatkozó tájékoztató adatok, valamint a munkák végrehajtását szabályozó részletes feltételek az alulírott üzletvezetőség pályafeltartási osztályának hivatalos helyiségében (Teréz-körút 62. sz., I. em.) továbbá a lévai osztaíymernökségnél (Léva, Kálmán-ut) a hivatalos órák alatt megszerzethetők és ez alkalommal a tervek is megtekinthetők.

Jogérvényes és kelőleg bélyezett ajánlatok folyó évi május hó 30-án déli 12 óráig általános osztályunknál (Teréz-körút 62. sz., I. em., 6. ajtó sz. a.) nyújtandók be alábbi felirattal: «Ajánlat a garamberzence-lévai h. é. vasúton előállítandó és átalakítandó műtárgyakra».

Bánatpénz fejében legkésőbb f. é. május hó 29-én déli 12 óráig az a) pont alatt felsorolt munkákra 300, azaz háromszáz a, b) pont alatt felsorolt munkákra 500, azaz ötszáz korona készpénzben vagy állami letételekre alkalmas értékpapírokban Budapest gyűjtőpénztárunknál (Teréz-körút 62. sz. földszint) lefizetendő. A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az értékpapírok a budapesti, illetve bécsi tőzsdei tizen-negy napnál nem régebb árfolyam szerinti, de névértékét meg nem haladó értékben fogadhatnak el.

Az ajánlatok között a szabad választási jogot magunknak fenntartjuk.

Budapest-balparti üzletvezetőség.

(Utánnyomás nem díjaztatik.)

Vegyén osztálysorsjegyet Mercurbanknál **BUDAPEST,**
IV., Váci-utca 37.